

ارزیابی درونی گروه های آموزشی بهداشت مادر و کودک و مامایی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی همدان

سودابه آقابابایی*، هدیه ریاضی**، طیبه آرتیمانی***، دکتر فاطمه شبیری****، رفعت بخت*
دکتر پریسا پارسا*****، گیتا سنگستانی****، بتول خداکرمی***، فرزانه سلطانی***

دریافت: ۹۰/۸/۱۸، پذیرش: ۹۱/۵/۳

چکیده:

مقدمه و هدف: ارزیابی درونی فرآیند بررسی وضعیت نظام دانشگاهی توسط خود اعضای نظام می باشد. هدف از پژوهش حاضر، انجام ارزیابی درونی گروه های آموزشی بهداشت مادر و کودک و مامایی دانشکده پرستاری و مامایی همدان به منظور گام برداشتن در جهت ارتقا کیفیت آموزشی بوده است.

روش کار: این مطالعه توصیفی در دانشکده پرستاری و مامایی همدان در سال ۱۳۸۷، با هدف انجام ارزیابی درونی گروه های مامایی و بهداشت مادر و کودک انجام گرفت. فرمت ارزشیابی در حیطه های، رسالت، وظایف گروه های آموزشی، ساختار سازمانی، وظایف اعضای هیأت علمی، دانشجویان، فرآیند تدریس و یادگیری، دوره های آموزشی، پژوهش، تجهیزات آموزشی و پژوهشی و دانش آموختگان با استفاده از نظرات اعضای هیئت علمی گروه ها و اعضای کمیته ارزیابی درونی تدوین گردید. از پرسشنامه جهت جمع آوری اطلاعات استفاده شد.

نتایج: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که، گروه بهداشت مادر و کودک با کسب امتیاز بالاتر از ۸۰ درصد در ۸ حیطه در وضعیت مطلوب و در حیطه دانش آموختگان در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار داشت و با کسب ۸۷/۵ درصد از کل امتیاز مربوطه در جایگاه مطلوب قرار گرفت. گروه مامایی با کسب امتیاز ۸۰ درصد و بالاتر در کلیه حیطه های مورد بررسی در وضعیت مطلوب قرار داشت و با کسب ۸۹/۷۵ درصد از کل امتیاز در جایگاه مطلوب قرار گرفت.

نتیجه نهایی: بر اساس نتایج پژوهش، گروه های بهداشت مادر و کودک و مامایی دانشکده پرستاری و مامایی همدان در اکثر محورها، جایگاه مطلوب را کسب نموده اند، با اینحال برنامه ریزی های مناسب جهت ارتقاء مستمر کیفیت آموزش و رفع نواقص ضروری می باشد.

کلید واژه ها: ارزیابی درونی / دانشکده پرستاری و مامایی / گروه آموزشی / همدان

مقدمه:

چهار محور ترسیم کرد. این اهداف که در سه زمینه آموزش، پژوهش و عرضه خدمات است، در صورتی به نحو مطلوب تحقق می یابند که از اولین گام (طراحی) تا گام نهایی (عرضه برون داد) به ارزیابی اقدامات و نتایج حاصل از کوشش ها پرداخته شود (۲).

یکی از ضروریات پویایی نظام آموزشی ارزیابی

ارتقاء مستمر کیفیت آموزش عالی مستلزم استفاده از ارزیابی آموزشی است. در دو دهه اخیر کوشش های قابل توجهی جهت ارتقاء کیفیت آموزش عالی و دستیابی به اهداف نظام های دانشگاهی در بسیاری از کشورها به عمل آمده است (۱). اهداف اصلی در هر نظام دانشگاهی را می توان بر اساس

* مربی گروه بهداشت مادر و کودک و عضو مرکز تحقیقات مراقبتهای مادر و کودک دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی همدان

** مربی گروه مامایی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

*** مربی گروه مامایی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی همدان

**** دانشجویار گروه مامایی و عضو مرکز تحقیقات مراقبتهای مادر و کودک دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی همدان (fshobeiri@yahoo.com)

***** استادیار گروه بهداشت مادر و کودک دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی همدان

***** مربی گروه مامایی و عضو مرکز تحقیقات مراقبتهای مادر و کودک دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی همدان

بهبود کیفیت در آموزش پزشکی در سطح ملی نیز یاری رسانیده‌اند (۹).

بنابر این در همین راستا مجریان طرح بر آن شدند تا با انجام ارزیابی درونی در گروه‌های آموزشی بهداشت مادر و کودک و مامایی دانشکده پرستاری و مامایی همدان، نقاط قوت و ضعف گروه‌های مذکور را مشخص نموده و در جهت رفع نواقص و ارتقاء کیفیت کلیه خدماتی که توسط گروه‌های آموزشی ارائه می‌گردد بویژه در امر آموزش و تربیت نیروهای متخصص، گام بردارند.

روش کار:

در این پژوهش توصیفی - مقطعی جمعیت مورد مطالعه شامل دانشجویان، اعضای هیئت علمی، کارشناسان و مدیران گروه‌های آموزشی بهداشت مادر و کودک و مامایی دانشکده پرستاری و مامایی همدان بود. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه‌های محقق ساخته برای دانشجویان و اعضای هیئت علمی، مدیران گروه‌ها و دانش‌آموختگان و چک لیست محقق ساخته برای امکانات و تجهیزات آموزشی و پژوهشی بود.

سوالات پرسشنامه‌ها و چک لیستهای مورد استفاده در این تحقیق، به گونه‌ای تدوین گردید که نشانگرهای مورد ارزیابی را تحت پوشش قرار دهد. همچنین کلیه مراحل مربوط به تدوین اهداف، عوامل و ملاکها و نشانگرها قبل از تصویب نهائی به گروه‌های آموزشی ارسال شده و پس از جمع‌آوری نظرات و اعمال تغییرات پیشنهادی، به تصویب نهائی رسید. بنابر این روائی محتوایی برای ابزارهای تهیه شده حاصل شد. برای برآورد پایائی پرسشنامه‌ها از روش آزمون مجدد استفاده شد و ضریب پایایی ۰/۸۵ بدست آمد.

مراحل اجرایی ارزیابی درونی به صورت آشنا کردن مدیران گروه‌های آموزشی و اعضای آنها با فرآیند ارزیابی درونی و تشکیل کمیته مربوطه در دانشکده صورت گرفت. ارزیابی درونی در ۹ حیطة به روش زیر صورت گرفته است.

۱- ارزیابی رسالت و اهداف: ملاک‌های مورد بررسی در این بخش شامل وجود رسالت و اهداف دانشکده و گروه‌ها، آگاهی اعضاء هیئت علمی و کارکنان ارشد از رسالتها و

است (۳). فرآیند ارزیابی به دو صورت درونی و برونی انجام می‌گیرد. ارزیابی درونی فرآیند به تصویر کشیدن وضعیت نظام دانشگاهی توسط خود اعضای نظام می‌باشد در حالی که، ارزیابی بیرونی به فرآیند اعتباربخشی و تضمین کیفیت نظام‌های دانشگاهی از طریق نهادها و متخصصین بیرون از آن نظام اطلاق می‌گردد (۴). فرآیند ارزیابی درونی، فرآیندی است که طی آن عناصر یک نظام بصورت خودآگاه، اقدام به ارزیابی مجموعه‌ی عناصر، فرآیندها و پیامدهای موجود در نظام خود می‌کنند. ارزیابی درونی زمینه را برای ارتقاء کیفی نظام آموزشی فراهم کرده و باعث بهبود بخشیدن به کیفیت نظام دانشگاهی و در نهایت باعث مشارکت دادن اعضای هیات علمی در شفاف‌سازی امور دانشگاهی و تقویت قدرت در پاسخگویی نظام دانشگاهی نسبت به نیازهای جامعه می‌شود (۵). یک برنامه‌ی ارزیابی شامل عملیات نظام مند و پیچیده‌ای از گردآوری داده‌ها، مشاهده، تحلیل و تعیین استانداردها و در نهایت جمع‌آوری کلیه موارد جهت قضاوت نمودن در خصوص ارزش، کیفیت، سودمندی و اثربخشی برنامه یا موسسه است. چارچوب ارزیابی که برای تصمیم‌گیری در نظام آموزش عالی توصیه شده است، شامل ارزیابی محتوا، ارزیابی داده‌ها، ارزیابی فرآیندها و ارزیابی برونداد است (۶،۷).

طرح ارزیابی و اعتبار سنجی دانشگاه‌های علوم پزشکی، در سومین دوره پنج ساله توسعه ایران مورد تصویب قرار گرفته و در این راستا، اولین طرح وزارت بهداشت؛ درمان و آموزش پزشکی، ارزیابی درونی هدف محور و سپس ارزیابی بیرونی گروه‌های آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی براساس ارزیابی درونی می‌باشد. از سال ۱۳۷۵ ارزیابی درونی بر اساس مطابقت با اهداف شروع شده و در سال ۱۳۷۹ در بعضی از دانشکده‌های پزشکی ارزیابی درونی انجام گرفته است (۸). در تحقیق وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشخص گردید اجرای ارزیابی درونی شرایطی را فراهم می‌کند که اعضای هیئت علمی در شناسایی جنبه‌های عمده‌ای که می‌بایست در توسعه بخش‌هایشان مورد نظر قرار گیرد، فعالانه شرکت کرده و علاوه بر آن به تحلیل خط مشی‌های موجود و چگونگی

آموزشی، وجود برنامه های آموزشی ویژه در بخش، وجود برنامه منظم آموزش بالینی، وجود برنامه منظم آموزش درون جامعه و وجود برنامه منظم آموزش مهارت های عملی در Skill lab بود.

۷- ارزیابی پژوهش: ملاک های مورد بررسی شامل تهیه طرحهای پژوهشی در گروه با همکاری اعضاء گروه و ارسال آن به دانشکده، تهیه طرح پژوهشی برون گروهی، تهیه طرح پژوهش گروهی با خارج از دانشکده، ویژگیهای پژوهشی هیئت علمی، میزان مشارکت و عضویت هیئت علمی در شورا و کمیته های پژوهشی دانشگاه، میزان مشارکت دانشجویان در پروژه های تحقیقاتی، میزان رضایت اعضاء هیئت علمی از نحوه تصویب، بودجه و اجرای طرحهای تحقیقاتی و میزان رضایت دانشجویان از نحوه تصویب، بودجه و اجرای طرحهای تحقیقاتی بود.

۸- ارزیابی امکانات و تجهیزات آموزشی و پژوهشی: ملاکهای مورد بررسی شامل تجهیزات عمومی، تجهیزات تخصصی، کلاسها، وسایل کمک آموزشی و سیستم رایانه ای، کتابخانه و اینترنت، فضای عمومی، تخته های آموزشی، فضای درمانی بود.

۹- ارزیابی دانش آموختگان: ملاک های بررسی شده در این بخش شامل برنامه عملیاتی آموزش مداوم فارغ التحصیلان، پشتیبانی مؤثر دانشگاه از آموزش مداوم جامعه پرستاری و مامایی و متناسب بودن برنامه های آموزش مداوم با نیازهای آموزشی جامعه پرستاری و مامایی بود.

جمع آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه های مذکور صورت گرفت. در مرحله اجرا، پس از جمع آوری پرسشنامه ها و مستندات، به منظور تعیین وزن و ارزش ملاک های مورد ارزشیابی، کمیته ای متشکل از، مدیریت دانشکده، کمیته ارزیابی و مدیران گروههای آموزشی تشکیل شده و طی جلساتی به ترتیب وزن هر یک از جداول و موارد مطرح شده در فصول نه گانه با نظر اجماع تعیین گردید. بعد از تعیین وزن، کمیته ارزیابی با توجه به نمره کسب شده در هر جدول توسط هر گروه ارزش آنرا تعیین نموده و نهایتاً نمره بدست آمده توسط هر گروه مشخص گردید.

اهداف، مشخص بودن فرآیند اعمال تغییرات ضروری در اهداف و رسالتهای دانشکده و واحدهای تحت پوشش، تدوین اهداف به تفکیک در حوزه های آموزش - پژوهش - ارائه خدمات، مشخص بودن مسئولیتهای دانشکده و واحدهای تحت پوشش در قبال جامعه، تناسب اهداف دانشکده با برنامه های توسعه کشور و منابع در اختیار دانشکده، مشخص بودن فرایندهای سنجش میزان تحقق اهداف، وجود گزارشهای ادواری مبنی بر میزان دستیابی به اهداف بود، که بر هر ملاک با توجه به اهمیت موضوع ضرائب خاصی از ۱ تا ۳ اختصاص داده شد.

۲- ارزیابی وظایف گروههای آموزشی، ساختار سازمانی و مدیریت گروه: ملاک های مورد بررسی در این بخش شامل ویژگیها و نحوه انتخاب مدیر گروه و سابقه کار و مدت مدیریت، مرتبه علمی، وضعیت استخدامی، سابقه کار به عنوان عضو هیئت علمی، سابقه مدیریت در گروه، میزان رأی در گروه آموزشی، اختیارات پژوهشی و اجرایی مدیر گروه، امکانات مدیر گروه و بود.

۳- ارزیابی وظایف عضو هیئت علمی دانشگاه: ملاک های مورد بررسی شامل ویژگیهای دموگرافیک میانگین سنی، سوابق آموزشی، استخدامی، مرتبه دانشگاهی، نسبت هیئت علمی به فراگیران ورودی، سوابق آموزشی، پژوهشی و اجرایی بود.

۴- ارزیابی دانشجویان: ملاکهای مورد بررسی شامل بررسی وضعیت آموزشی، پژوهشی، خدمات مشاوره ای بود.

۵- ارزیابی فرآیند تدریس و یادگیری: ملاک های مورد بررسی شامل بررسی الگوهای برنامه درسی، وجود سیستم ارزیابی طرح درس (Course plan)، وجود سیستم ارزیابی روش تدریس و ارزیابی آزمون ها بود.

۶- ارزیابی دوره های آموزشی و برنامه درسی: ملاک های مورد بررسی شامل وجود اهداف آموزشی گروه، مشارکت اعضاء هیئت علمی در تدوین اهداف آموزشی، ارزشیابی منظم برنامه های درسی، وجود سیستم کارآمد در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانشجویان در دروس نظری، مکتوب و در دسترس بودن اهداف و برنامه آموزشی و شرح وظائف فراگیران، اطلاع فراگیران از اهداف و برنامه

نتایج:

۱۰۰ مربوط به دوره‌های آموزشی و برنامه درسی و کمترین آن ۶۶/۵۳٪ مربوط به استانداردهای دانش آموختگان بود. گروه مامایی دانشگاه علوم پزشکی همدان با کسب نمره ۲۴۲/۳۳ (۸۹/۷۵٪) از حداکثر نمره ۲۷۰ در وضعیت مطلوب قرار داشت. بیشترین میزان نمره ۹۷/۵٪ مربوط به وظایف عضو هیئت علمی گروه مامایی و کمترین آن ۷۹/۲٪ مربوط به استانداردهای دانش آموختگان بود.

نتایج کلی ارزیابی درونی گروه‌های بهداشت مادر و کودک و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی همدان در قالب جداول ۲ و ۱ آورده شده است. گروه بهداشت مادر و کودک دانشگاه علوم پزشکی همدان با کسب نمره ۲۳۶/۳۴ (۸۷/۵٪) از حداکثر نمره ۲۷۰ در وضعیت مطلوب قرار داشت. بیشترین میزان نمره

جدول ۱: نتایج کلی ارزیابی درونی گروه بهداشت مادر و کودک، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی همدان

رتبه بر اساس درصد امتیاز کسب شده		ارزیابی وضعیت				ملاک‌های مورد ارزیابی
نامطلوب	نسبتاً مطلوب	مطلوب	درصد	مجموع امتیاز کسب شده	مجموع حداکثر امتیاز قابل کسب	
کمتر از ۵۰	۵۰-۷۵	۷۵-۱۰۰	درصد امتیاز کسب شده	کسب شده	امتیاز قابل کسب	رسالت و اهداف
		✓	۸۷/۶	۲۶/۲۸	۳۰	
		✓	۹۲/۹	۲۶/۷۱	۳۰	وظایف گروه‌های آموزشی، ساختار سازمانی و مدیریت گروه
		✓	۹۵/۸	۲۸/۷۵	۳۰	وظایف عضو هیأت علمی دانشگاه
		✓	۸۵/۸۶	۲۵/۷۶	۳۰	دانشجویان
		✓	۹۲/۳	۲۷/۷	۳۰	فرآیند تدریس و یادگیری
		✓	۱۰۰	۳۰	۳۰	دوره‌های آموزشی و برنامه درسی
		✓	۸۲/۱	۲۴/۶۴	۳۰	پژوهش
		✓	۸۸/۴۶	۲۶/۵۴	۳۰	امکانات و تجهیزات آموزشی و پژوهشی
	✓		۶۶/۵۳	۱۹/۹۶	۳۰	دانش آموختگان
		✓	۸۷/۵	۲۳۶/۳۴	۲۷۰	جمع

جدول ۲: نتایج کلی ارزیابی درونی گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی همدان

رتبه بر اساس درصد امتیاز کسب شده		ارزیابی وضعیت				ملاک‌های مورد ارزیابی
نامطلوب	نسبتاً مطلوب	مطلوب	درصد	مجموع امتیاز کسب شده	مجموع حداکثر امتیاز قابل کسب	
کمتر از ۵۰	۵۰-۷۵	۷۵-۱۰۰	درصد امتیاز کسب شده	کسب شده	امتیاز قابل کسب	رسالت و اهداف
		✓	۹۵/۶	۲۸/۶۸	۳۰	
		✓	۹۳/۳	۲۷/۹۹	۳۰	وظایف گروه‌های آموزشی، ساختار سازمانی و مدیریت گروه
		✓	۹۷/۵	۲۹/۲۵	۳۰	وظایف عضو هیأت علمی دانشگاه
		✓	۸۹/۰۶	۲۶/۷۲	۳۰	دانشجویان
		✓	۸۸/۳۶	۲۶/۵۱	۳۰	فرآیند تدریس و یادگیری
		✓	۹۷/۲	۲۹/۱۶	۳۰	دوره‌های آموزشی و برنامه درسی
		✓	۸۳/۴	۲۵/۰۲	۳۰	پژوهش
		✓	۸۴/۱	۲۵/۲۴	۳۰	امکانات و تجهیزات آموزشی و پژوهشی
		✓	۷۹/۲	۲۳/۷۶	۳۰	دانش آموختگان
		✓	۸۹/۷۵	۲۴۲/۳۳	۲۷۰	جمع

بحث:

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که گروه های بهداشت مادر و کودک و مامایی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی همدان در کلیه ملاک های مورد بررسی در ارزیابی درونی انجام شده از وضعیت مطلوب برخوردار بودند به استثنای ملاک دانش آموختگان (فارغ التحصیلان) که در این مورد گروه بهداشت مادر و کودک از وضعیت نسبتاً مطلوب برخوردار بود.

مقایسه نتایج فوق با سایر پژوهشهای انجام شده در این خصوص نتایج بدست آمده را تایید می نماید از جمله در پژوهشی که در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با هدف تعیین وضعیت آموزشی و پژوهشی گروه های آموزشی دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی در سال ۱۳۸۳-۱۳۸۲ انجام شد، گروه مدیریت خدمات بهداشتی - درمانی در همه مولفه ها به جز مولفه دانشجویان نسبتاً مطلوب بود و گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی در مولفه های دانشجویان نامطلوب و در بقیه مولفه ها نسبتاً مطلوب بود (۱۰).

در پژوهشی دیگر که در زمینه ارزیابی درونی در دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام گرفته است، گزارش شده است که نظرات متخصصین گروه های بالینی عموماً حکایت از عدم برنامه ریزی اصولی در جذب متناسب دانشجویان، هیأت علمی، نیروی انسانی ماهر، عدم وجود امکانات کمک آموزشی متناسب، عدم تأمین امنیت مالی اساتید و اجراء نادرست طرح خودگردانی مراکز آموزشی درمانی داشته و از این رو از آنجائیکه عوامل مذکور می توانند اثرات مضاعفی در کاهش کیفیت آموزش پزشکی داشته باشند باید به آنها توجه ویژه ای مبذول داشت (۱۱).

در گزارشی دیگر که بر اساس پژوهش پارسا یکتا و همکاران جهت ارزیابی درونی در دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران ارائه شده است، میانگین کل نتایج ارزیابی درونی در دو گروه آموزشی پرستاری و مامایی در رشته های کارشناسی ارشد پرستاری و مامایی و دکتری پرستاری در هشت حوزه بر اساس الگوی

SWOTs به ترتیب ۸۰/۴، ۸۱/۵ و ۸۲ درصد یعنی بسیار خوب تحلیل شده است (۱۲).

پژوهش انجام شده در خصوص ارزیابی درونی گروه پرستاری داخلی و جراحی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان نیز نشان داد که، میانگین کل امتیازات حاصله از ملاک های مدیرگروه، تجهیزات گروه، دانشجویان و اعضا ۳/۸ برآورد شده که با توجه به معیار رتبه بندی گورمن، رتبه "خوب" را بخود اختصاص داده و در حیطه های ساختار و مسئولیت و عملکرد پژوهشی اعضا هیأت علمی، نتیجه بیش از رضایت بخش بود. همچنین اگرچه دانشجویان عملکرد آموزشی اعضای گروه های آموزشی را قوی ارزیابی کردند لیکن از دید اکثر دانشجویان منابع و تجهیزات بخشها در حد ضعیف بود (۱۳).

نتیجه نهایی:

نهایتاً در مجموع با توجه به نتایج پژوهش فوق علیرغم آنکه گروه های مذکور در اکثر محورها جایگاه مطلوب و یا نسبتاً مطلوب را کسب نموده اند، لیکن لازم است با برنامه ریزی در خصوص ارتقای کیفیت آموزش، افزایش مشارکت دانشجویان در برنامه ریزی ها، برقراری ارتباط بیشتر با دانش آموختگان و همچنین برطرف نمودن اشکالات آزمونها و روشهای ارزشیابی، مشکلات موجود را کاهش داد، همچنین با طراحی برنامه مناسب جهت پایش فرآیندهای موجود دانشکده، میزان دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده را مشخص کرده و در نهایت شاهد ارتقاء مستمر کیفیت آموزش و اثر بخش بودن آن در دانشکده باشیم.

سپاسگزاری:

وظیفه خود می دانیم که از معاونت محترم پژوهشی و معاونت محترم آموزشی دانشگاه علوم پزشکی همدان، همکاران محترم و کلیه عزیزانی که در اجرای این پژوهش ما را یاری نمودند کمال تشکر و قدر دانی را داشته باشیم. این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی مصوب معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی همدان به شماره ۱۶/۳۵/۱۴۱۶۸۹/پ مورخ ۸۶/۱۱/۱۱ می باشد.

منابع:

1. Bazargan A. [Quality and its evaluation in higher education; a look at the national and international experiences]. Quarter J Rahiaft 1997; 155. (Persian)
2. Bazargan A. [Academic internal evaluation and its application to continual enhancement of higher education quality]. Quarter J High Educ Res Plan 1995; 3(4): 49-70. (Persian)
3. Rahbar N, Azargoon A, Faez N. [Internal evaluation of obstetrics and gynecology department of Semnan university of medical sciences in year 2002]. Koomesh J 2003; 5: 27-32. (Persian)
4. Vlasceanu L, Grunberg L, Parlea D. Quality assurance and accreditation: A glossary of basic terms and definitions. UNESCO: 48-49.
5. Mintzberg H. Structure in fives: designing effective organizations. Prentice-Hall. N.J : Englewood Cliffs, 1983.
6. Mizikaci F. A systems approach to program evaluation model for quality in higher education. Quality Assurance in Educ 2006; 14(1): 37-53.
7. Fitzpatrick J, Sanders J, Worthon B. Program evaluation: Alternative approaches and practical guidance. Boston: Allyn & Bacon, 2004: 44.
8. Einollahi B, Javadiav F, Rabanikhah F, Nakhchi EG, Ashtiani MM. [Reorientation of educational deputy of ministry of health and medical education in accreditation and evaluation]. J Med Educ 2004; 4(2): 59-65. (Persian)
9. Keizouri AH, Hoseini MA, Fallah-Khoshknab M. [The impact of internal evaluation on quality improvement in education and research]. Nurs Res 2008; 3: 105-115. (Persian)
10. Yarmohammadian MH, Kalbasi A. [Internal evaluation of departments in the school of management and medical informatics, Isfahan university of medical science]. Iranian J Med Educ 2006; 6(1): 125-133. (Persian)
11. Kuhpayehzadeh J, Salmanzadeh H. [Study of clinical departments internal evaluation in Iran University Medical Sciences 2001-2002]. Iranian J Med Educ 2002; 8: 36. (Persian)
12. Parsa Yekta Z, Salmani Barough N, Monjamed Z, Farzianpour F, Eshraghian MR. [Internal evaluation in faculty of nursing & midwifery, Tehran university of medical sciences]. Hayat 2005; 11(1-2): 71-8. (Persian)
13. Rafiee GH, Khodadady Zadeh A, Kazemi M, Shahabi M, Raveri A, Bakhshi H. [Internal evaluation of medical surgical nursing department of Rafsanjan university of medical sciences]. J Semnan Univ Med Sci 2004; 5(0): 9-17. (Persian)